

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT
„ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU**

Cu titlu de manuscris
C. Z. U: 37.091:373.3(043.2)

AVRAM Alina Ionela

**DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU ÎNVĂȚARE PRIN
INTERDISCIPLINARITATE
LA ELEVII CLASELOR PRIMARE**

Specialitatea: 532.02. Didactica școlară (Învățământ primar)

**Rezumatul
Tezei de doctor în științe ale educației**

CHIȘINĂU, 2025

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale „Științe ale Educației”
a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. Silistraru Nicolae, dr. hab., prof. univ., UPSC, **președintele comisiei**
2. Bularga Tatiana, dr., conf. univ., USARB, **conducător științific**
3. Sadovei Larisa, dr., conf. univ., UPSC, **referent oficial**
4. Gagim Ion, dr. hab., prof. univ., USARB, **referent oficial**
5. Pașca Eugenia Maria, dr., prof. univ., UNAGE, **referent oficial**

Susținerea tezei va avea loc la 15 decembrie 2025, ora 12.00, în cadrul
Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, blocul de studii
nr. 2, Sala Senatului, str. Ion Creangă, 1, MD-2069

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Științifică a
Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (www.upsc.md) și
pe pagina web a ANACEC (www.cna.md).

Rezumatul a fost expediat la 14 noiembrie 2025.

Autoare:

Avram Alina Ionela

Conducător științific:

Bularga Tatiana, doctor în științe ale educației, conferențiar universitar

Președintele comisiei:

Silistraru Nicolae, doctor habilitat în științe ale educației, profesor universitar

© *Avram Alina Ionela, 2025*

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII	3
CONȚINUTUL TEZEI.....	7
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	23
BIBLIOGRAFIE	26
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI:	28
ADNOTARE (română, rusă, engleză).....	30

LISTA ABREVIERILOR

AVAP - Arte vizuale și abilități practice
ÎÎ - Interes pentru învățare
IC - Interes pentru cunoaștere
ICg - Interes cognitiv
CLR - Comunicare în limba română
DP - Dezvoltare personală
MEM - Matematică și explorarea mediului
MIDIÎ - Metodologia integrată de dezvoltare a interesului pentru învățare
MM - Muzică și mișcare
MPDIÎ - Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare
UPSC – Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
USARB – Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
UNAGEU - Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate sunt determinate de schimbările și adaptările la cerințele actuale privind dezvoltarea interesului pentru învățare (Î) prin interdisciplinaritate în învățământul primar. Într-o lume marcată de un volum uriaș de informații, interdisciplinaritatea devine un instrument important pe care se sprijină formarea unei gândiri flexibile, creative și critice.

Un prim argument pentru inițierea cercetării pedagogice este dat de *nevoia unui învățământ adaptat elevului de azi și promovarea unei educații mai eficientă, mai atractivă și de durată*. Implementarea cu succes a abordării interdisciplinare transformă învățământul primar într-un mediu în care activitatea de învățare devine relevantă pentru experiența cotidiană.

Un alt argument privind cercetarea ține de răspunsul pe care îl oferă interdisciplinaritatea în dezvoltarea Î; proces ce devine nu doar o *metodologie inovatoare*, ci și o *necesitate pedagogică*. Din această perspectivă, alegerea temei de cercetare este susținută de constatarea că, în prezent, metodele de stimulare a Î la elevii din învățământul primar sunt încă slab cunoscute, insuficient sistematizate și rar valorificate în mod eficient în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare a conținuturilor curriculare.

Importanța cercetării constă în rolul interdisciplinarității în dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar. Din acest unghi de vedere, cercetările aplicate în sfera noastră de interes sunt încă insuficiente. Deși conceptul de interdisciplinaritate este larg teoretizat, există puține studii experimentale care să valideze modele concrete de implementare în contextul învățământului primar din România și Republica Moldova. Or, în absența unui cadru științific bine fundamentat, implementarea interdisciplinarității în învățământul primar se bazează pe intuiția și creativitatea cadrului didactic. Prin urmare, este necesar dezvoltarea unor studii și analize comparative care să sprijine eficiența și relevanța interdisciplinarității în ceea ce privește motivația pentru învățare și dezvoltarea competențelor.

Descrierea situației în domeniul cercetării și identificarea problemei de cercetare. În domeniul nominalizat, esența problemei constă în Î, privit ca motor al performanței academice și al dezvoltării personale, devenit un subiect central în cercetările din psihologie și pedagogie. Cu toate acestea, numeroase studii indică o scădere constantă a motivației pentru învățare în rândul elevilor, situație ce atrage atenția asupra necesității regândirii strategiilor educaționale. Printre reperele teoretice care au fundamentat această cercetare se numără contribuțiile lui J. Piaget [19-21], care a subliniat rolul activ al elevului în

construcția cunoașterii, L. S. Vîgotschi [29-31], cu accent focusat pe dimensiunea socială a învățării și zona dezvoltării proxime, dar și ale lui L. Deci [33], care a demonstrat că interesul intrinsec, bazat pe curiozitate și motivație personală, facilitează învățarea activă. Din perspectivă pedagogică, cercetările realizate de J. Dewey [34] privind educația experiențială și H. Gardner, cu teoria inteligențelor multiple, oferă un cadru valoros pentru înțelegerea nevoii de personalizare și diversificare a actului educațional.

Ținând seama de premisele și contradicțiile identificate, se conturează **problema științifică a cercetării** ce rezidă în *discrepanțele existente între variabilele epistemice, teoretice și metodologice privind integrarea conținuturilor curriculare în procesul de predare-învățare-evaluare la nivelul învățământului primar; această integrare fiind o condiție esențială pentru stimularea și dezvoltarea interesului elevilor pentru învățare.*

Scopul cercetării constă în stabilirea fundamentelor teoretice, elaborarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare prin intermediul Metodologiei integrate a conținuturilor din învățământul primar.

Obiectivele cercetării:

1. Delimitarea terminologică a conceptelor de interes cognitiv și interes pentru învățare.
2. Sintetizarea cadrului teoretic de dezvoltare a interesului elevilor din învățământul primar pentru învățare.
3. Stabilirea reperelor metodologice de dezvoltare a interesului elevilor din învățământul primar pentru învățare, prin integrarea interdisciplinară a conținuturilor educaționale.
4. Elaborarea și validarea prin experiment a Modelului pedagogic de dezvoltare a interesului elevilor de vârstă școlară mică pentru învățare.
5. Elaborarea concluziilor și a recomandărilor practice.

Ipoteza cercetării: dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar va fi eficientă dacă: a) vor fi determinate reperele teoretice pentru asigurarea în procesul de predare - învățare - evaluare a interdisciplinarității ca o condiție esențială; b) vor fi stabilite criteriile de identificare a interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar; c) va fi elaborat, conceptualizat și validat, experimental, Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare la elevii de vârstă școlară mică prin integrarea conținuturilor disciplinelor Comunicare în limba română (CLR), Matematică și explorarea mediului (MEM), Arte vizuale și abilități practice (AVAP), Muzică și mișcare (MM) și Dezvoltare personală (DP).

Epistemologia cercetării a avut la bază idei, concepte, principii și teorii,

precum: *fundamente psihopedagogice referitoare la conceptul de interes*: I. Cerghit [8], E. L. Deci, R. M. Ryan [33], J. Dewey [34], S. Hidi, K. A. Renninger, J. Piaget[19-21], L. S. Vîgotschi [30-31]; *delimitări conceptuale ale noțiunii de interes*: T. Bularga [5], I. A. Comenius [10], J. Dewey [34], S. Hidi, K. A. Renninger, E. Joița, M. Șevciuc[27], L. S. Vîgotschi [30-31]; *teorii referitoare la interdisciplinaritate*: D. Apetrei, A. Ardelean [3], N. Basarab, C. Cucos [13], L. Ciolan [9], V. Pâslaru, G. Văideanu [29].

Sinteza și justificarea metodologiei de cercetare științifică a antrenat metodele: *teoretice* (analiza și sinteza teoretică, compararea conceptelor și a metodelor existente, generalizarea și modelarea teoretică, clasificarea și sistematizarea informațiilor); *praxiologice*: (experimentul pedagogic, proiectarea didactică interdisciplinară, aplicarea strategiilor didactice active, observația pedagogică sistematică, analiza produselor activității elevilor); *hermeneutice* (analiza discursului didactic, interpretarea reflecțiilor elevilor, interpretarea produselor educaționale cu valoare simbolică, lectura critică a documentelor curriculare); *statistice și matematice* (colectarea datelor cantitative, analiza descriptivă a datelor, modele de regresie statistică, verificarea semnificației statistice).

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării rezidă în: stabilirea evoluției, a interacțiunii și a delimitărilor conceptelor conexe interesului pentru învățare; determinarea reperelor teoretice pentru asigurarea în procesul de predare-învățare-evaluare a interdisciplinarității ca o condiție esențială în vederea dezvoltării ÎÎ la elevii din învățământul primar; elaborarea unei metodologii originale integrate de dezvoltare a interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar prin intermediul integrării conținuturilor disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP; determinarea criteriilor de identificare și evaluare a ÎÎ la elevii din învățământul primar; stabilirea nivelurilor de dezvoltare a ÎÎ la elevii de vârstă școlară mică, manifestat în procesul de învățare a disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP.

Semnificația teoretică constă în: argumentarea teoretică și praxiologică a metodologiei integrate și a componentelor sale, fundamentate pe integrarea conținuturilor curriculare ale disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP, eficiente în vederea dezvoltării interesului pentru învățare în învățământul primar; conceptualizarea Modelului pedagogic de dezvoltare.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în implementarea și validarea eficacității metodologiei integrate pentru dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar, fapt ce permite extinderea acesteia cu randament dezvoltativ în învățământul gimnazial și liceal, adaptându-se particularităților specifice ale fiecărui nivel.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat printr-o serie de intervenții didactice și metodologice menite să testeze ipoteze și să evalueze efectele unor abordări noi. Scopul principal al experimentului pedagogic a fost evaluarea impactului interdisciplinarității asupra dezvoltării interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar. Potrivit MIDII, s-a urmărit obținerea unor dovezi empirice care să susțină ipoteza că integrarea disciplinelor în cadrul unui proces educațional comun și interactiv contribuie la îmbunătățirea motivației școlare și a implicării active a elevilor în procesul de învățare. Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul experimentului pedagogic ce a determinat impactul interdisciplinarității asupra interesului elevilor de vârstă școlară mică pentru învățare în învățământul primar, parcurgând trei etape: **etapa de pre-testare:** observații privind comportamentul motivațional al elevilor pe parcursul activităților școlare și aplicarea testului inițial în vederea măsurării nivelului de cunoștințe; **etapa de intervenție didactică sau experimentul propriu-zis:** utilizarea fișelor și a proiectelor interdisciplinare, învățarea bazată pe probleme și folosirea aplicațiilor educaționale interdisciplinare (grupul experimental), respectiv învățare tradițională, fără integrare tematică (grupul de control); **etapa de post-testare:** aplicarea aceluiași instrumente de evaluare ca în etapa inițială (observații comportamentale și test final). Experimentul pedagogic s-a desfășurat la 8 clase din învățământul primar (clasa I și clasa a II-a) pe un număr de 65 de elevi de la Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” din Piatra Neamț, județul Neamț, 60 de elevi de la Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc”, județul Neamț, România și 95 de elevi de la Școala Gimnazială, comuna Dochia, județul Neamț, România.

Aprobarea și validarea rezultatelor experimentului pedagogic s-a realizat prin: validarea internă a cercetării, revizuirea externă, prezentarea rezultatelor într-un cadru academic oficial, diseminarea și aplicabilitatea în practică a rezultatelor.

Publicații la tema tezei. Cercetarea pedagogică realizată se încadrează în direcțiile de cercetare ale ambelor țări și ale Școlii Doctorale din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Moldova, respectiv România. Reperele conceptuale și praxiologice privind dezvoltarea ÎI prin interdisciplinaritate la elevii din învățământul primar au fost reflectate în 26 publicații științifice.

Cuvinte-cheie: interes pentru învățare, interes cognitiv, interes pentru cunoaștere, interdisciplinaritate, metodologie integrată.

CONȚINUTUL TEZEI

Introducerea prezintă argumente științifice privind actualitatea temei și importanța problemei de cercetare, descrierea situației în domeniul de cercetare prin relevarea celor mai semnificative cercetări și autori de referință, elucidarea factorilor care generează problema investigației, scopul și obiectivele cercetării, metodologia de cercetare, implementarea și aprobarea rezultatelor cercetării, volumul și structura tezei, sumarul compartimentelor tezei.

În primul capitol al lucrării „**Coordonatele teoretice privind dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii claselor primare prin interdisciplinaritate**” se definește interesul pentru învățare ca fiind o atitudine pozitivă și activă a elevului față de activitatea cognitivă, însoțit de curiozitate, implicare emoțională și dorința de a explora noi cunoștințe. Aici se explică coordonatele dezvoltării ÎI prin interdisciplinaritate, care să ofere experiențe integrate și relevante. Capitolul se concentrează asupra documentării în viziunea lui J. A. Comenius [10], I. Cerghit [8], T. Buzdugan [7], T. Bularga [5], J. Dewey [34], Gh. Neagu [17], J. Piaget [19-21], P. Povescu-Neveanu [22], Al. Roșca [24], M. Șevciuc [27], L. S. Vîgotschi [30-32], ș.a.

Ideea prefigurată se referă la faptul că ÎI nu este înăscut, ci se formează și se dezvoltă treptat, în funcție de contextul educațional, de stilul de predare, de valorificarea potențialului interdisciplinar al curriculumului și de stimularea motivației intrinseci, dezvoltarea gândirii critice, a creativității și autonomia în învățare. Un element inovator al cercetării constă în analiza *evoluției interesului pentru învățare* în contextul în care se aplică *abordări educaționale interdisciplinare*. Această cercetare extinde abordarea prin investigarea modului în care integrarea diferitelor discipline în activități educaționale *influențează evoluția interesului elevilor*. Cercetarea validează experimental *impactul interdisciplinarității asupra dezvoltării interesului și percepției elevilor față de învățare*.

În capitol este acreditată ideea că, începând cu primele teorii motivaționale și până la abordările actuale centrate pe elev, interesul a fost perceput din perspective variate, de la simplă curiozitate intelectuală la factor determinant al performanței școlare. O contribuție majoră la înțelegerea interesului este dată de psihologia cognitivă, iar din această perspectivă, interesul este asociat cu implicarea cognitivă profundă, autoreglarea activității de învățare și cu atitudinea pozitivă față de obiectivele educaționale propuse.

Eficienzarea dezvoltării ÎI prin interdisciplinaritate la elevii claselor primare se reflectă în: planificarea integrată a conținuturilor, diversitatea metodelor de predare, formarea continuă a cadrelor didactice, utilizarea

resurselor digitale și multimedia, implicarea elevilor în proiecte și activități colaborative, evaluarea integrată și centrată pe competență, implicarea familiei și a comunității. Astfel, învățarea devine atractivă, semnificativă și durabilă, iar elevii de vârstă școlară mică dezvoltă o *motivație internă și autentică pentru cunoaștere*. Prin natura lor, copiii sunt curioși și dornici să exploreze, iar abordarea integrată a conținuturilor este o metodă eficientă de a *stimula interesul pentru învățare*, fapt ce contribuie la formarea unui profil de elev activ, implicat și responsabil, care își cultivă o *motivație intrinsecă* pentru descoperire și aprofundare.

În *literatura psihologică*, interesul este considerat o componentă a motivației intrinseci, realizând deosebirea dintre interesul de moment sau situațional (are caracter temporar) și interesul stabil sau individual (format din experiențe pozitive repetate și susținute în timp). În *literatura pedagogică*, Î este studiat din perspectiva formării și dezvoltării competențelor, important în activarea resurselor cognitive și afective ale elevului. În *sens general*, Î este aflat la intersecția dintre psihologie și pedagogie, se referă la o atitudine pozitivă, stabilă și activă a școlarului față de activitatea de învățare, ce implică dorința de cunoaștere, dimensiune emoțională și volitivă, activitate voluntară și menținerea curiozității intelectuale.

Înțelegerea mecanismelor interne ce determină implicarea elevilor în actul educațional este dată de relația de complementaritate și interdependență dintre *interes pentru învățare* (atitudinea elevului față de procesul instructiv-educativ), *interes pentru cunoaștere* (o manifestare a curiozității naturale a copilului) și *interes cognitiv* (o formă a motivației intrinseci). Având la bază analizele teoretice și experimentale din ramura psihopedagogiei, interesul pentru învățare este interconectat cu procesele motivaționale și emoționale, având trei componente principale [5, p. 11-14]:

- *componenta cognitivă*: curiozitate, dorință de cunoaștere, nevoia de înțelegere;
- *componenta afectivă*: satisfacție intelectuală, menținerea unei atitudini pozitive;
- *componenta volitiv-comportamentală*: perseverență, asumarea responsabilității.

În învățământul primar, abordarea interdisciplinară devine o necesitate, deoarece transformă activitatea de învățare dintr-un proces fragmentat într-unul coerent și semnificativ, permite adaptarea conținuturilor la nivelul de dezvoltare al elevilor [2; 3]. Pe baza studiilor realizate de psihologi și pedagogi, suntem de părere că Î reprezintă un factor esențial în dezvoltarea societății actuale, ce favorizează acumularea de cunoștințe teoretice, dezvoltarea

abilităților practice și formarea unor comportamente adecvate, prin abordări interdisciplinare, menținerea curiozității, încurajarea gândirii independente, stabilirea unor strategii de învățare, promovarea motivației intrinseci și utilizarea unor metode digitale inovatoare.

Numeroase studii din domeniul psihopedagogiei au scos în evidență faptul că interesul elevilor pentru activitatea de învățare este stimulat atunci când conținuturile predate sunt în strânsă legătură cu viața cotidiană. Acest lucru este realizat prin intermediul interdisciplinarității, ce creează un mediu educativ în care motivația intrinsecă, curiozitatea și implicarea activă contribuie la stimularea autonomiei, diversificarea metodelor didactice, cultivarea interesului autentic pentru cunoaștere și dezvoltare personală [13].

Cele patru forme de organizare ale cunoașterii reflectă niveluri diferite de profunzime, oferind un cadru conceptual profund pentru reconfigurarea educației. Caracterizată prin rigoare și claritate conceptuală, *monodisciplinartatea* reprezintă baza istorică și tradițională a științei moderne. În fața incertitudinilor și a paradigmei clasice a cunoașterii, aceasta devine insuficientă, generând o viziune parțială și fragmentară asupra realității. Un prim pas spre integrare este dat de *pluridisciplinaritate*; ceea ce presupune aducerea împreună a mai multor discipline ce studiază aceeași temă din unghiuri diferite. În cadrul următorului nivel, *interdisciplinaritatea*, granițele disciplinelor devin permeabile, iar validarea acestei abordări este oferită de schimburile de metode, concepte și perspective. Nivelul care presupune o reorganizare profundă a cunoașterii pe verticală, cu deschidere spre o viziune unificatoare este *transdisciplinaritatea*. A înțelege relația dintre cele patru forme ale cunoașterii care nu sunt doar etape metodologice înseamnă, pe de o parte, de a le distinge teoretic și, pe de altă parte, de a le explora într-un dialog creativ [18].

Luând act de cele prezentate, preocuparea pentru dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar prin interdisciplinaritate a devenit un obiectiv prioritar în proiectarea strategiilor educaționale ce integrează principii constructiviste, adaptate nevoilor și potențialului individual al copilului, în care sunt valorizate dimensiunea afectivă și cognitivă a elevului. Pe acest palier, experimentul pedagogic a identificat o serie de **descriptori care determină nivelurile interesului pentru învățare: superior, mediu și minim** [5]. Astfel, nivelul superior reflectă o implicare activă, curiozitate și efort, nivelul mediu indică o motivație fluctuantă, în timp ce nivelul minim sugerează dezinteres, lipsa inițiativei și pasivitate [4; 8; 18].

În contextul în care, învățământul primar este caracterizat de motivație fragilă și dependența de relația cu adultul, o învățare integrată menită să favorizeze autonomia intelectuală și responsabilitatea determină legătura strânsă

dintre interdisciplinaritate și dezvoltarea ÎÎ pe parcursul procesului instructiv-educativ [8; 20; 21-23]. Mai mult decât atât, dezvoltarea ÎÎ se transformă într-un scop asumat al demersului didactic, iar abordarea interdisciplinară devine o necesitate metodologică și pedagogică. Această relație va fi analizată prin intermediul unui MPDIÎ la elevii din învățământul primar.

Bazându-ne pe considerațiile de mai sus și reflectând asupra unui punct de vedere analitic privind cele trei concepte - interes pentru învățare (ÎÎ), interes cognitiv (ICg), interes pentru cunoaștere (IC) - formulăm următoarele **concluzii** la acest capitol:

1. În context educațional, interesul reprezintă unul dintre factorii fundamentali care susțin și orientează activitatea de învățare. Înțelegerea abordărilor teoretice aferente celor trei tipuri de interes este importantă pentru construirea unor practici educaționale. ÎÎ este definit ca o motivație internă și constantă de se implica activ în sarcinile didactice, fiind influențat de așteptarea succesului și de valoarea percepută a activității. Pe de altă parte, ICg are un caracter mai specific, fiind legat de procesele de gândire, înțelegere și rezolvare de probleme. În completarea celor două forme de interes menționate, IC reprezintă o dispoziție generală, durabilă, orientată spre acumularea de informații, dar și o componentă de autorealizare manifestată printr-o curiozitate intelectuală constantă. Astfel, toate cele trei forme ale interesului sunt dimensiuni complementare ale unei motivații profunde. Deși ICg și IC contribuie la formarea individului, ÎÎ reprezintă elementul-cheie care le integrează și le valorifică în mod eficient. Din această perspectivă, susținem că ÎÎ este mai important decât celelalte forme ale interesului deoarece asigură angajamentul activ față de procesul educațional, formează caracterul, susține dezvoltarea academică și cea personală.
2. Prin accentuarea diferitelor diferențe și interacțiuni dintre ICg, IC și ÎÎ, acesta din urmă este rezultatul unei dinamici complexe între motivații interne și influențe externe. În esență, strategiile didactice moderne, cum ar fi: învățarea centrată pe elev, învățarea bazată pe probleme sau învățarea prin descoperire contribuie la dezvoltarea și menținerea ÎÎ și transformarea acestuia într-o motivație durabilă. Prin integrarea conținuturilor și a obiectivelor din mai multe discipline, abordarea integrată oferă coerență și relevanță în actul didactic, contribuind în mod direct, la dezvoltarea ÎÎ al elevilor de vârstă școlară mică. Eficiența relațiilor interdisciplinare este dată de Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare (MPDIÎ) în învățământul primar, fapt ce presupune stabilirea unor obiective clare, selectarea conținuturilor relevante din mai multe discipline de studiu,

adaptarea metodelor la nivelul de înțelegere la nivelul școlarilor și evaluarea formativă centrată pe progres pedagogic.

Capitolul 2 al lucrării „Instrumentarea metodologică a procesului de dezvoltare a interesului pentru învățare în învățământul primar”, demonstrează cum abordările interdisciplinare, învățarea experiențială, personalizarea învățării, feedbackul constructiv și utilizarea tehnologiilor în educație contribuie la dezvoltarea și menținerea ÎI. La vârsta școlară mică, dezvoltarea interesului pentru învățare reprezintă un obiectiv prioritar al procesului didactic ce este influențat de o serie de factori pedagogici și metodologici care stimulează motivația intrinsecă. Formarea unui interes durabil pentru activitatea de învățare este dat de calitatea utilizării strategiilor metodologice care să răspundă nevoilor cognitive, afective și sociale ale elevilor. Această preocupare este dată de *soluția inovatoare și eficientă*, axată pe o abordare interdisciplinară, *Metodologia integrată de dezvoltare a interesului pentru învățare* (MIDIÎ). Bazată pe principiul că învățarea nu trebuie să fie fragmentată, prin integrarea disciplinelor, precum: Comunicare în limba română, Matematică și Științe, Muzică și mișcare, Arte vizuale și abilități practice, Dezvoltare personală, Metodologia integrată nu doar că stimulează interesul pentru învățare, dar și transmite impact pozitiv asupra motivației și dezvoltării abilităților copiilor prin condițiile, principiile și metodele utilizate.

MIDIÎ în disciplina CLR reprezintă un cadru pedagogic complex, ce valorifică interdisciplinaritatea, cooperarea și învățarea activă, respectiv dezvoltă simultan competențe specifice și transversale, stimulează curiozitatea și consolidează angajamentul cognitiv al elevilor de vârstă școlară mică. Coerența curriculară (legătura dintre activitățile de exprimare orală, citire și scriere cu celelalte discipline din planul-cadru specifice învățământului primar) este susținută de selectarea atentă a conținuturilor, de integrarea unor teme și concepte comune. Astfel, au fost respectate *principii pedagogice* esențiale: centrarea pe elev (valorificarea stilurilor individuale de învățare prin adaptarea activităților); învățarea activă și constructivă (adresarea întrebărilor și oferirea răspunsurilor); interdisciplinaritatea ca premisă a autenticității (conectarea și relevanța dintre conținuturi); formarea competențelor transversale (gândire critică, creativitate, capacitate de colaborare).

Interdisciplinaritatea reprezintă baza structurării învățării într-o manieră coerentă și motivantă pentru elevi, un reper valoros în literatura de specialitate, potrivit autorului G. Văideanu [29], care evidențiază o clarificare a tipurilor de interdisciplinaritate, și anume: pluridisciplinaritate (cooperare disciplinară paralelă), interdisciplinaritate propriu-zisă (corelare între metode, concepte și conținuturi din diferite discipline) și transdisciplinaritatea (crearea unui concept

integrator). Aplicarea acestor forme ale interdisciplinarității în cadrul cercetării noastre, oferă un cadru conceptual clar în scopul aplicării Metodologiei integrate în care procedeele didactice devin instrumente pentru stimularea ÎÎ, astfel: procedee didactice bazate pe comunicare orală și exprimare scrisă, procedee interactive ce susțin învățarea prin descoperire și implicare practică, procedee de evaluare formativă și feedback constructiv.

Inovația și valoarea cercetării noastre se referă la conceptualizarea, elaborarea și validarea experimentală a Metodologiei integrate de dezvoltare a interesului pentru învățare, atribuite învățământului primar, cu aplicabilitate în contextul reconfigurării strategiilor educaționale tradiționale pe baza unor principii pedagogice moderne (constructivism, interdisciplinaritate) și a unui complex coerent de metode, procedee și strategii didactice. Ca rezultat al validării experimentale, *Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare* (MPDIÎ) s-a desfășurat prin proiectarea și implementarea unor activități didactice integrate, în care interdisciplinaritatea a reprezentat nucleul organizării învățării, iar rezultatele obținute demonstrează o creștere semnificativă a interesului elevilor pentru învățare, atât la nivel cognitiv, cât și atitudinal. Modelul pedagogic (Fig. 2.1.) presupune: definirea clară a indicatorilor și descriptorilor ÎÎ aplicarea unor strategii praxiologice eficiente (învățare tematică, învățare prin proiect); evaluarea progresului în termeni de motivație, implicare cognitivă și performanță școlară; adaptarea intervenției în funcție de specificul individual și specific al clasei.

Prin deducție, stabilim că la baza dezvoltării ÎÎ stau doi factori motivaționali importanți: **motivația intrinsecă** susținută de curiozitatea naturală a copilului și **motivația extrinsecă** determinată de recompensele externe. Deși ambele forme generează implicare în activitatea școlară, studiile au demonstrat că motivația intrinsecă are un impact mai durabil și poate fi susținută într-un mediu academic sigur și pozitiv prin metode de predare interactivă și adaptarea conținuturilor [8; 12; 23; 25; 31]. În acest sens, MPDIÎ implică mai multe componente interconectate: conținuturi educaționale selectate în funcție de nevoile și particularitățile de vârstă, principii pedagogice centrate pe relevanță și aplicabilitate, strategii didactice active și evaluări autentice. În cadrul acestui Model pedagogic, învățarea activă, învățarea prin cooperare, metodele activ-participative și proiectele integrate sunt considerate mijloace eficiente de stimulare a ÎÎ. Deoarece reprezintă rezultatul unei construcții metodologice riguroase, bazate pe principii pedagogice moderne și pe o abordare curriculară interdisciplinară, dezvoltarea ÎÎ susține succesul academic și devine fundamentul dezvoltării personale. Așadar, în aceste condiții, opiniile noastre privind MIDIÎ la elevii din învățământul primar se

îndreaptă către un set de orientări și acțiuni metodice, bazate pe partea praxiologică a științei educaționale, în vederea stimulării și menținerii curiozității și motivației elevilor în procesul de cunoaștere.

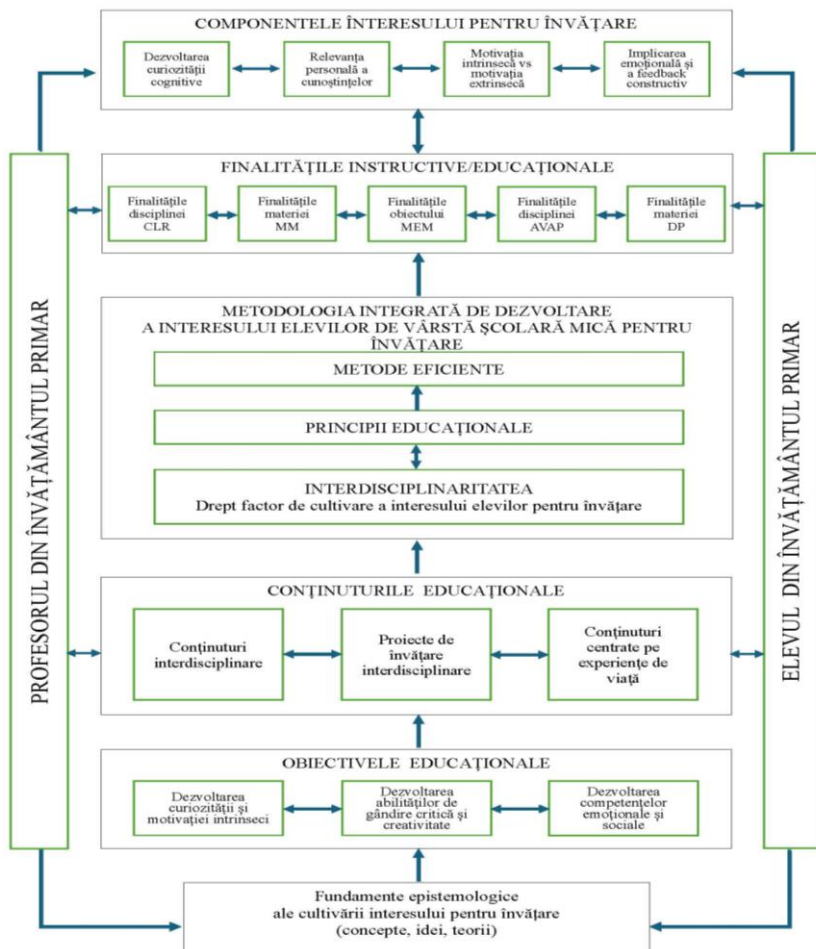

Fig. 2.1. Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului elevilor de vârstă școlară mică pentru învățare

Cu alte cuvinte, cercetarea experimentală propusă și realizată aduce o contribuție valoroasă și aplicabilă în domeniul psihopedagogiei contemporane, oferind un instrument teoretico-aplicativ îndreptat spre eficientizarea procesului instructiv-educativ din învățământul primar, prin cultivarea unei motivații intrinseci durabile pentru învățare. Scopul final este de a promova o învățare

activă, conștientă și reflexivă care să conducă la implicarea elevilor în procesul educațional și la dezvoltarea unei motivații profunde. Prin aplicarea reperelor metodologice, a fost inclus un set de strategii didactice inovatoare, metode activ-participative și tehnici de evaluare diferențiată adaptate particularităților de vârstă, stilurilor de învățare și ritmului individual al fiecărui elev.

Din punct de vedere curricular, interdisciplinaritatea propune o abordare flexibilă, axată pe competențe, în care este depășit modelul tradițional al disciplinelor. În acest scop, fundamentele teoretice susțin ideea unei educații centrate pe elev, adaptate nevoilor și intereselor acestuia. Raportându-ne la contextul specific al învățământului primar din România și Republica Moldova, au fost evidențiate atât asemănările (structura ciclică a învățământului primar, accentul focusat pe formarea competențelor-cheie), dar și deosebirile (limba de predare, influențele culturale și geopolitice, condițiile materiale). Se remarcă tendința ambelor sisteme de a se alinia standardelor europene privind educația centrată pe competențe și învățarea integrată.

În această perspectivă, au fost formulate următoarele **concluzii** raportate la acest capitol:

1. Includerea demersului interdisciplinar în curriculumul școlar presupune o abordare unitară a cunoașterii, în care granițele dintre discipline se estompează în favoarea subiectelor studiate, stimulează dezvoltarea gândirii critice și pune în valoare creativitatea prin metode active. De altfel, diminuarea specificului disciplinelor nu reprezintă renunțarea la conținuturile esențiale, ci reșezarea acestora într-un decor comun, focusat pe centre de interes ce implică abordări din mai multe unghiuri de vedere. Acest fapt presupune că cel mai valoros obiectiv al educației din învățământul primar îl reprezintă dezvoltarea ÎÎ, iar unul dintre cele mai importante repere metodologice este crearea unui mediu de învățare atractiv în care elevii de vârstă școlară mică să se simtă în siguranță și încurajați să exploreze.
2. Legătura dintre **conținuturi**, **interdisciplinaritate**, **principii educaționale**, **metodologia integrată** și **finalitățile educaționale** în dezvoltarea ÎÎ la elevii din învățământul primar este esențială pentru a crea un mediu educațional stimulant și adaptat nevoilor de dezvoltare ale copiilor. Aceste componente sunt interconectate și contribuie la stimularea ÎÎ prin activități atractive, relevante și variate care susțin motivația intrinsecă a elevilor.
3. Rolul interdisciplinarității în cadrul Metodologiei integrate de dezvoltare a interesului pentru învățare (MIDIÎ) este deosebit de important deoarece facilitează realizarea de conexiuni între diferite domenii de activitate, permite o abordare holistică a realității, contribuie la eficientizarea procesului instructiv-educativ, la formarea unor elevi curioși, autonomi și

motivați. Prin implementarea MPDIÎ, elevii își formează o atitudine pozitivă față de activitatea de învățare prin cele patru componente principale: dimensiunea cognitivă (gândirea, înțelegerea, memorarea), dimensiunea afectiv-motivațională (atitudine, emoție, motivație), dimensiunea socială (interacțiunea, cooperarea) și dimensiunea tehnologică (integrarea mijloacelor digitale).

4. În optimizarea procesului educațional, rolul **MPDIÎ** are ca obiective creșterea motivației elevilor și stimularea curiozității lor cognitive, bazându-se pe principii psihopedagogice ce vizează, atât aspectele cognitive, cât și cele afective și comportamentale ale elevilor. **Componentele-cheie ale MPDIÎ** sunt: dimensiunea cognitivă, afectiv-motivațională, socială și tehnologică. Prin implementarea acestui model, elevii își dezvoltă și mențin ÎÎ, iar gradul de autonomie crește în procesul de învățare, rezultatele școlare se îmbunătățesc, se formează o atitudine pozitivă față de procesul instructiv-educativ și se creează un mediu de învățare pozitiv, stimulând motivația intrinsecă.

Capitolul 3. „Dezvoltarea la elevii de vârstă școlară mică a interesului pentru învățare”, include conceptul și designul etapelor de cercetare, desfășurarea, interpretarea datelor obținute ale experimentului de formare – experimentul de control (activitate desfășurată în paralel) și concluziile finale ale experimentului pedagogic desfășurat în anul școlar 2022-2023. Pentru a exemplifica cele enunțate, menționăm că interdisciplinaritatea reprezintă un model metodologic util în dezvoltarea ÎÎ, dar și în cazul valorificării teoriei curriculumului care promovează integrarea disciplinelor deoarece asigură transmiterea rolului cercetării interdisciplinare în practică în vederea luării unor decizii care să permită expertizarea rezultatelor obținute. Dezvoltarea experimentală a interesului pentru învățare la elevii de vârstă școlară mică, în baza unui design pedagogic riguros, are rol fundamental în validarea unor strategii didactice moderne, bazate pe interdisciplinaritate și învățare activă.

Un element central al cercetării experimentale este **Metodologia integrată și Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare**, care se dovedesc a fi instrumente eficiente pentru integrarea conținuturilor și abordări ce permit legături reale între discipline și viața cotidiană. Faptul că interdisciplinaritatea valorifică teoria curriculumului integrat, predarea integrată facilitează înțelegerea profundă a fenomenelor și susține angajamentul afectiv și cognitiv al elevului. Designul cercetării a presupus desfășurarea unui experiment de formare, în paralel cu un grup de control, astfel încât să fie evaluat impactul real al intervenției Metodologiei integrate și al Modelului pedagogic în dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii de vârstă școlară

mică. Etapele au inclus:

1. **Stabilirea obiectivelor și a ipotezelor de cercetare**, în baza observațiilor inițiale privind nivelul ÎÎ manifestat de elevi în procesul educațional.
2. **Selectia eșantionului**, format din 220 de elevi de clasa I și clasa a II-a, repartizați în mod echilibrat în grupul experimental, respectiv în grupul de control, de la Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Piatra Neamț, România, Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra Neamț, România și Școala Gimnazială, comuna Dochia, județul Neamț, România.
3. **Implementarea Metodologiei integrate și a Modelului pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare s-a realizat în condiții reale**, în cadrul grupului experimental, bazat pe activități interactive, jocuri, proiecte interdisciplinare, utilizarea resurselor digitale, activități extrașcolare și extracurriculare.
4. **Aplicarea unui set de instrumente de evaluare**: discuții, observarea comportamentului, proiecte și fișe de lucru interdisciplinare, chestionare adresate celor 40 de cadre didactice din România, respectiv celor 115 de părinți.
5. **Interpretarea comparativă a datelor obținute** realizată prin analiza obiectivă și corectă a diferențelor dintre rezultatele celor două grupe.

Identificarea importanței problemei, determinarea și formularea obiectivelor, scopul și strategia cercetării au permis să conturăm două direcții esențiale care au reprezentat puncte de reper în vederea desfășurării cercetării pedagogice, după cum urmează:

Prima direcție: Stabilirea situației reale privind nivelul de interes pentru învățare la elevii de vârstă școlară mică, sub aspect cognitiv (etapa de constatare) și în aspect aplicativ (etapa de control) al subiecților implicați.

A doua direcție: experimentarea și validarea MIDÎÎ și a MPDÎÎ: stimularea curiozității a subiecților experimentali, stabilirea nivelului inițial și final privind ÎÎ, implicare în proiecte interdisciplinare, deschidere emoțională remarcabilă, proiecte de intervenție educațională.

În scopul confirmării criteriilor de depistare a ÎÎ, în faza inițială și finală, cercetarea noastră a avut ca punct de pornire componentele ICg prezentate, în special, latura emoțională, deoarece este strâns legată de motivația intrinsecă [5].

Planificarea și designul cercetării pedagogice sunt elucidate în tabelul următor:

Tabelul 3.1. Designul experimentului pedagogic

Etape	Obiective urmărite	Eșantion	Activități propuse și realizate	Rezultate scontate
Etapa de constatare	Identificarea nivelului de interes pentru învățare sub aspect cognitiv, afectiv și motivațional.	220 de elevi de clasa I și clasa a II-a din România	Folosirea descriptorilor motivaționali pentru depistarea interesului pentru învățare raportat la cele trei niveluri de constatare: superior, mediu, minim. Analize și sinteze Sistematizare și generalizare	Constatarea necesității de formare a interesului pentru învățare prin interdisciplinaritate.
Etapa de formare	Aplicarea unor strategii praxiologice eficiente (învățare tematică, învățare prin proiect); Evaluarea progresului în termeni de motivație, implicare cognitivă și performanță școlară; Adaptarea intervenției în funcție de specificul individual și specific al clasei.	Grupul experimental: 115 elevi (4 clase: clasa I A și clasa a II-a A din România).	Implementarea pe cale experimentală a MIDII și a MPDIÎ. Metode: fonetică, analitico-sintetică, ciorchinele, cadranele, jocul didactic, conversația, cubul, problematizarea, Brainstorming, Floarea de nufăr, influența criptogenă, perceperea asociată, sistematizarea. Strategii eficiente: abordarea centrată pe elev, învățarea bazată pe descoperire și investigare, proiecte tematice integrate, tehnologia și resursele multimedia, învățare în contexte autentice, portofolii, fișe de lucru interdisciplinare.	Dezvoltarea competențelor transversale Promovarea creativității și a gândirii critice Creșterea motivației și a interesului pentru activitatea de învățare prin interdisciplinaritate

Etapă de control	Validarea practică a interdisciplinarității în vederea dezvoltării și menținerii interesului elevilor din învățământul primar pentru învățare; Compararea rezultatelor pre și post experimentale în urma valorificării MIDIÎ și a MPDIÎ.	Grupul de control: 105 subiecți (4 clase din România), 105 părinți și 40 cadre didactice	Fișe de lucru interdisciplinare Chestionare Strategia de proiectare: alegerea metodelor și a strategiilor eficiente Discuții libere, autoevaluarea	Progresul interesului pentru învățare la elevii din eșantionul experimental, comparativ cu elevii din eșantion martor.
-------------------------	--	--	---	--

Nivelul scăzut privind interesul pentru învățare, în **etapa de constatare**, este reprezentat în tabelul 3.2. Acest aspect indică semne de întrebare cu privire la cauzele care stau la baza lipsei motivației, consecințele sale asupra dezvoltării copilului și modalitățile prin care relația dintre cadrele didactice și părinți schimbă această tendință. Una dintre principalele cauze ale nivelului scăzut pentru învățare în rândul elevilor de vârstă școlară mică este lipsa unei rutine educaționale susținute acasă, alături de accesul limitat la materialele educaționale sau la activități extracurriculare ce contribuie la o percepție negativă asupra școlii. Un alt factor este metoda de predare. Acest lucru demonstrează că elevii au nevoie de activități dinamice, interactive și creative care să le mențină curiozitatea naturală. Atunci când activitatea de învățare se realizează prin metode rigide, bazate pe memorie mecanică și exerciții repetitive, interesul școlarilor scade.

Pentru a combate această problemă, este importantă colaborarea strânsă între cadrele didactice și părinți. Corpul profesoral trebuie să adopte metode moderne, ludice și centrate pe elev, folosind jocuri educative, povești, muzică sau activități practice care să transforme învățarea într-o experiență plăcută. Este important ca fiecare elev să se simtă valorizat și înțeles, chiar dacă ritmul său de învățare este diferit de al altora. Pe de altă parte, familia trebuie să încurajeze zilnic curiozitatea copilului și să fie modele de IC.

Tabelul 3.2. Nivelul interesului pentru învățare, în faza inițială, grup experimental/grup de control

Grup/ Eșantion	Nivelul de constatare a interesului pentru învățare, în faza inițială		
	Nivel superior	Nivel mediu	Nivel minim
Grup experimental	27%	33%	40%
Grup de control	31%	34%	35%

Rezultate vizibile, atât la nivel comportamental, cât și la cel cognitiv, **în etapa de formare**, se reflectă în nivelul ridicat al interesului pentru învățare aplicând MIDIÎ și MPDIÎ în învățământul primar. Într-un astfel de cadru, se observă un nivel crescut al interesului pentru învățare în cadrul grupului experimental, interes stimulat și consolidat prin intermediul activităților interdisciplinare, interactive și semnificative. În contextul unei educații moderne și centrate pe nevoile individuale ale elevului, tabelul 3.3. prezintă imaginea utilizării unei MIDIÎ și al MPDIÎ ce conduc la rezultate remarcabile, în care elevii manifestă curiozitate constantă, adresează întrebări și sunt provocați să exploreze.

Tabelul 3.3. Nivelul interesului pentru învățare, în faza finală, grup experimental/grup de control

Grup/ Eșantion	Nivelul de constatare a interesului pentru învățare, în faza finală		
	Nivel superior	Nivel mediu	Nivel minim
Grup experimental	72%	18%	0%
Grup de control	25%	54%	21%

În **etapa de formare**, la nivel comportamental, elevii de vârstă școlară mică din grupul experimental se remarcă printr-o participare voluntară crescută, interes autentic pentru conținuturi și atitudine pozitivă față de instituția de învățământ. La nivel cognitiv, progresul este vizibil în dezvoltarea gândirii critice, a capacității de a realiza conexiuni între discipline și a creativității.

În **etapa de control** a demersului didactic și de cercetare, interpretarea datelor obținute, a relevat o **creștere semnificativă a nivelului de interes pentru învățare în grupul experimental de aproximativ două ori, comparativ cu grupul de control**. Această diferență notabilă pe date colectate prin metode și strategii variate, precum: observația sistematică a comportamentului elevilor, chestionare motivaționale, analiza produselor activităților didactice și

evaluarea participării active pe parcursul orelor de curs. Indicatorii urmăriți au inclus: frecvența implicării voluntare, inițiativa în sarcinile de învățare propuse, entuziasmul exprimat verbal și nonverbal, curiozitatea cognitivă și gradul de perseverență în fața problemelor. După cum se poate observa în figura 3.1, se constată o îmbunătățire a rezultatelor academice, o creștere a participării în clasă și o capacitate mai bună de transfer al cunoștințelor în situații noi.

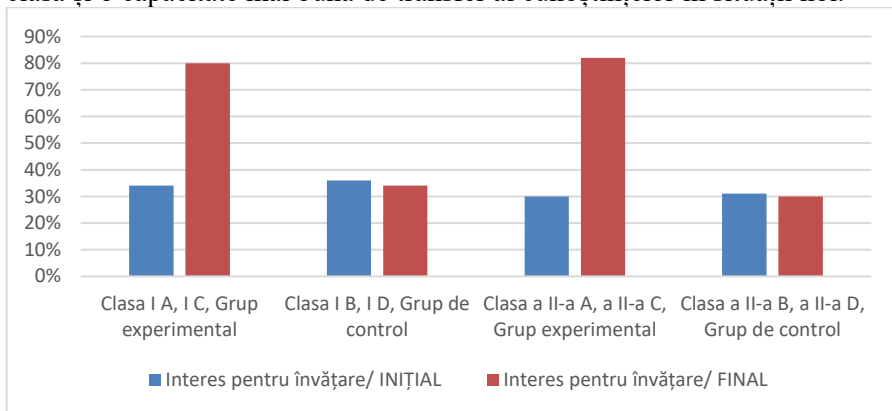

Fig. 3.1. Analiza comparativă privind gradul interesului pentru învățare prin interdisciplinaritate

Rezultatele cercetării pedagogice orientate spre validarea MIDIÎ la elevii din învățământul primar prin interdisciplinaritate confirmă importanța creării unui mediu educațional stimulant, bazat pe strategii și metode interactive, adaptate nevoilor emoționale și cognitive ale elevilor de vârstă școlară mică. Școlarii din grupul experimental nu doar că au fost mai implicați și mai receptivi, dar au manifestat și o dorință crescută de a continua să învețe și în afara orelor de curs, ceea ce demonstrează o internalizare a motivației pentru învățare. Aplicarea metodologiei moderne care valorifică interdisciplinaritatea, învățarea activă, explorarea și creativitatea determină o transformare pozitivă profundă în atitudinea elevilor față de procesul instructiv-educativ.

Integrarea perspectivei interdisciplinare în procesul de formare a elevilor din învățământul primar a determinat apariția unor conexiuni între diferite domenii de studiu și a contribuit la dezvoltarea performanțelor și competențelor transversale, precum: gândirea critică, creativitatea și abilitățile de comunicare. Mai mult, prin abordări interdisciplinare, dezvoltarea interesului pentru învățare se manifestă prin faptul că elevii de vârstă școlară mică dobândesc o înțelegere mai profundă a conceptelor și își formează o atitudine pozitivă față de mediul educațional, aspecte esențiale pentru succesul

pe termen lung. În altă ordine de idei, un rol important în dezvoltarea ÎÎ prin interdisciplinaritate la școlarii mici îl reprezintă și **relația stabilită între școală-comunitate-familie**. Dacă părinții dezvoltă o atitudine pozitivă față de sistemul educațional, **atunci** suportul emoțional și modelele cu rol pozitiv favorizează construirea unei fundații solide pentru succesul școlar. Astfel, succesul elevilor nu a fost măsurat doar prin rezultate academice, ci și prin modul în care aceștia își manifestă valorile.

Având în vedere cele expuse anterior, se pot evidenția și valida următoarele aspecte valoroase:

1. Printr-o traiectorie circulară, componenta emoțională ce influențează, în mod direct, motivația, curiozitatea și implicarea elevilor în activitățile educative, situație prezentată în primul capitol, se îndreaptă spre **descriptorii** pentru depistarea ÎÎ al școlarilor mici ce determină cele trei niveluri de constatare a ÎÎ. Elevii de vârstă școlară mică sunt profunzi influențați de emoțiile pe care le asociază cu procesul de învățare, iar indicatorii observabili specifici ajută la evaluarea nivelului de interes și angajament emoțional al elevilor în procesul instructiv-educativ. Aceștia includ: manifestarea entuziasmului față de activitățile de învățare, implicare, crearea unui mediu de siguranță emoțională, dezvoltarea motivației intrinseci, stimularea curiozității, dezvoltarea relațiilor interpersonale, gestionarea emoțiilor negative. Motorul dezvoltării ÎÎ în învățământul primar îl reprezintă **metodologia concepută pe interacțiunea CLR-MEM-AVAP-MM-DP**, fiind validată de: principiile interacțiunii, caracterul sincretic al cunoașterii școlarilor mici, metode de predare-învățare-evaluare, metode de interpretare a rezultatelor, procedee, tehnici de cercetare, forme ale activității, mijloace didactice, etica în cercetarea pedagogică, determinate de interacțiunea dintre disciplinele de învățământ specifice planului-cadru.

2. Confirmând ipoteza și realizând obiectivele stabilite, cercetarea confirmă faptul că, prin **intermediul abordării interdisciplinare, dezvoltarea ÎÎ se situează pe o treaptă ascendentă**, în cazul experimentului nostru la disciplina CLR. Cu alte cuvinte, au fost explorate aptitudinile elevilor de vârstă școlară mică, printre care se enumeră: spiritul de observație, organizarea perceptiv-motorie, atenția, memoria, imaginația, creativitatea și gândirea critică care, alături de motivație și de alte aspecte ale personalității, au demonstrat că pot crește performanțele elevilor, respectiv ÎÎ.

3. Studiul experimental a demonstrat că dezvoltarea ÎÎ prin interdisciplinaritate la elevii din învățământul primar s-a realizat prin: identificarea nivelului inițial de constatare a ÎÎ, implementarea unei intervenții educaționale menite să crească interesul pentru actul învățării și evaluarea

schimbărilor în nivelul de interes după intervenție. Prin urmare, a fost influențată, în mod pozitiv, motivația, implicarea și performanțele academice. Dezvoltarea interesului prin abordări integrate propune folosirea diferitelor strategii și practici educaționale, cum ar fi: metodele activ-participative, utilizarea tehnologiei, abordările centrate pe elevi, precum și probe de evaluare interdisciplinare în care e combinată teoria cu practica, oferind perspective noi asupra modului în care interesul poate transforma interesele educaționale ale elevilor. Aplicarea **abordărilor interdisciplinare în dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar** a favorizat crearea unor conexiuni între diverse discipline de studiu, precum și îmbunătățirea performanțelor școlare și a competențelor transversale, precum gândirea critică, creativitatea și abilitățile de comunicare.

4. Experimentul pedagogic a fost realizat pentru a valida o metodologie inovatoare orientată spre dezvoltarea ÎÎ la elevii din învățământul primar prin utilizarea interdisciplinarității. Metodologia presupune integrarea mai multor discipline în cadrul lecțiilor pentru a crea o învățare contextualizată, relevantă și captivantă. Testele finale interdisciplinare aplicate la sfârșitul experimentului, comparativ cu testele inițiale tradiționale aplicate la începutul cercetării, au arătat o creștere semnificativă a interesului pentru învățare. În medie, **ÎÎ a crescut până la 80% la clasa I și 78% la clasa a II-a, după implementarea metodologiei interdisciplinare**, demonstrând nu doar că abordarea interdisciplinară stimulează interesul, dar și îmbunătățește rezultatele academice. Observațiile directe și interviurile au indicat schimbări pozitive în atitudinile și comportamentele elevilor. **Valorificarea unei praxiologii de CLR integrată a fost determinată de valoroasele activități de învățare în context interdisciplinar**, la care au participat elevii între administrarea testelor inițiale și finale, dovedind, încă o dată, că interdisciplinaritatea este un element indispensabil dezvoltării ÎÎ al elevilor din învățământul primar, un factor de progres în ceea ce privește obținerea randamentului academic, empatie, independență în gândire și vorbire, respectiv starea de bine al copilului aflat în formare.

5. S-a determinat analitic că pentru a fi credibilă problema dezvoltării interesului pentru învățare în învățământul primar prin interdisciplinaritate, care necesită intervenția educațională în scopul soluționării, implică prezentarea unor dovezi ce pot fi verificate. Privită din perspectivă educațională, cât și la nivelul comunității, **rezolvarea acestei probleme** presupune aplicarea unor instrumente de cercetare înainte de orice intervenție pedagogică. **Evaluarea motivației școlare și gradul de interes pentru învățare** (determinarea nivelului de implicare afectivă și cognitivă a elevilor în activitatea didactică),

identificarea factorilor care influențează implicarea elevilor de vârstă școlară mică în activități didactice (stilul de predare, mediul familial, climatul educațional, relațiile cu colegii, natura sarcinilor de învățare) și stabilirea unei baze de comparație pentru evaluarea ulterioară a impactului intervenției educaționale (utilizarea datelor obținute din etapa inițială pentru a compara evoluția grupului experimental, permițând o validare științifică a eficienței metodei aplicate) sunt obiective ce au fost urmărite și atinse.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Reieșind din abordările teoretice ale interesului pentru învățare, este accentuată componenta fundamentală a motivației școlare, oferind un cadru solid unor strategii didactice eficiente adaptate nivelului și nevoilor elevilor. O **primă abordare** face referire la cea **cognitivă** care pune accent pe curiozitate epistemică. În această perspectivă, interesul apare atunci când elevul identifică discrepanțe între ceea ce știe și ceea ce dorește să afle. Din **perspectivă motivațională**, interesul este considerat o **formă a motivației intrinseci**, indică acea dorință de a învăța pentru plăcerea de a cunoaște, nu pentru o recompensă externă. O altă **abordare** este cea **constructivistă**, care consideră că interesul pentru învățare este influențat de relevanța personală a conținutului. O contribuție semnificativă o aduce și **abordarea socio-culturală**, care presupune că interesul pentru învățare este modelat de contextul social, de interacțiunea cu adultul și cu ceilalți copii. Eminamente, toate aceste abordări teoretice converg către ideea că interesul pentru învățare nu este o trăsătură fixă, ci un proces care poate fi cultivat, stimulat și susținut în mod strategic, fiind influențat de factori interni (curiozitate, motivație, stil cognitiv) și externi (mediul educațional, relațiile sociale, stilul de predare), iar succesul în formarea unui interes autentic pentru învățare depinde de capacitatea educatorului de a valorifica aceste dimensiuni. Înțelegerea abordărilor teoretice privind interesul pentru învățare oferă cadrul necesar pentru intervenții pedagogice eficiente.

2. În esență, pentru ca activitatea de învățare să devină un proces activ, plăcut și durabil, este esențial ca aceasta să fie susținută de o **instrumentare metodologică riguroasă și adaptată particularităților de vârstă** ale elevului. Instrumentarea metodologică constituie **selectarea, organizarea și aplicarea conștientă a unor metode, tehnici și forme de organizare a învățării** care să stimuleze curiozitatea, motivația intrinsecă și participarea activă a elevilor. Un prim element-cheie al instrumentării metodologice este **metodologia integrată**, care presupune abordarea interdisciplinară a conținuturilor. Acest fapt le permite elevilor să înțeleagă legătura dintre cunoștințele din diferite domenii și

să aplice ceea ce învață în contexte reale. Un alt instrument important este utilizarea **metodelor active și interactive**, precum învățarea prin joc, proiectele tematice, învățarea bazată pe probleme, experimentul, învățarea colaborativă și învățarea prin descoperire. Un alt aspect esențial al instrumentării metodologice este utilizarea **evaluării formative**, cu rol motivațional și autoreglator. Astfel, evaluarea nu trebuie să fie percepută ca sancțiune, ci ca prilej de învățare și progres.

3. În învățământul primar, asigurarea interdisciplinarității și aplicarea unui Model pedagogic adaptat particularităților psihopedagogice ale elevilor de vârstă școlară mică sunt direcții importante pentru o educație de calitate. La **nivel curricular**, acest lucru presupune depășirea granițelor rigide ale obiectelor de studiu și orientarea spre teme, competențe și situații concrete de învățare care reflectă realitatea complexă și interconectată. Ca urmare, pentru ca **interdisciplinaritatea să fie eficientă și să producă o dezvoltare constantă a ÎI**, sunt necesare: proiectarea didactică orientată spre competențe, selectarea temelor interdisciplinare, utilizarea metodelor activ-participative centrate pe elev. În contextul cercetării pedagogice, a fost elaborat **MPDIÎ**, fundamentat pe următoarele componente: relevanța conținutului, metode didactice interactive, feedback pozitiv și personalizat, autonomia în activitatea de învățare, atmosfera emoțională pozitivă.

4. Din analiza rezultatelor experimentale, se configurează o **diferență a nivelului de interes pentru învățare de circa 35% (aproximativ de două ori mai mare) între eșantionul experimental și cel de control**. Această evoluție pozitivă **confirmă ipoteza de cercetare**, conform căreia, utilizarea unor metode didactice interactive, integrate într-un cadru interdisciplinar, stimulează motivația intrinsecă și implicarea cognitivă a elevilor de vârstă școlară mică. Datele obținute au demonstrat că Metodologia integrată și Modelul pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de școală și sporesc curiozitatea intelectuală a copiilor.

5. **Descriptorii privind identificarea nivelului de interes pentru învățare în învățământul primar** au urmărit implicarea, curiozitatea și perseverența elevilor în actul instructiv-educativ. Aceștia au fost utilizați pentru observarea și evaluarea școlarilor, identificând strategiile didactice cele mai adecvate în creșterea nivelului de interes pentru învățare. Astfel, s-a remarcat că, la grupa experimentală, sunt **creșteri semnificative de la nivelul scăzut pentru învățare** (participare pasivă la lecții, concentrare scăzută, lipsa motivației) și **nivelul mediu de ÎI** (manifestă curiozitate, dar nu explorează informațiile) **către nivelul superior** (participare activă, exprimarea ideilor în

mod frecvent, efort suplimentar, motivație și curiozitate, asumarea responsabilității, exprimarea entuziasmului și colaborarea cu colegii).

6. **Experimentul de formare** a avut ca scop principal ca activitatea elevilor din învățământul primar să aibă caracter interdisciplinar. Cu alte cuvinte, în valoarea experimentală au fost identificate un complex de exerciții formative și teste cu caracter formativ-evaluativ aplicate în scopul desfășurării, într-o abordare interdisciplinară, specifice metodologiei CLR-MEM-AVAP-MM-DP.

7. **Experimentul de control**, parte componentă a experimentului formativ, a arătat o creștere semnificativă a elevilor privind nivelul real de dezvoltare a ÎÎ, în condițiile aplicării unei metodologii interdisciplinare care să favorizeze inovații în domeniul studiului literaturii și explorarea modului prin care disciplinele pot interacționa și se pot intersecta în contextul analizei literare.

RECOMANDĂRI

1. Pentru orice **cercetător din domeniul Științe ale Educației**, este vizibilă tendința postmodernistă în clarificarea fenomenelor din domeniu, tendință care are la bază, în cea mai mare parte, cercetările ce abordează tematica respectivă. În acest context, se recomandă cadrelor didactice integrarea metodelor interactive în activitatea zilnică, aplicarea unor abordări interdisciplinare, crearea unui climat emoțional pozitiv în clasă, personalizarea activităților de învățare, colaborarea cu familia și implicarea comunității, reflecția constantă asupra practicii pedagogice.
2. **Rolul realizatorilor de curriculum integrat și al autorilor de manuale școlare** în scopul dezvoltării interesului pentru învățare la elevii din clasele primare este de a **valorifica Metodologia integrată în structura planurilor de învățământ și a programelor școlare**, asigurând un echilibru între obiectivele educaționale și experiențele reale ale copilului.
3. **Părinților:** Raportat la relația școală-comunitate-familie, dezvoltarea ÎÎ la elevii din învățământul primar prin interdisciplinaritate se realizează printr-o comunicare clară și deschisă, **implicarea părinților** în viața școlară în scopul înțelegerii cerințelor educaționale.
4. Continuarea cercetării privind dezvoltarea ÎÎ în gimnaziu, corelată cu triajul elevilor pe baza aptitudinilor, reprezintă o strategie necesară pentru o educație personalizată, eficientă și orientată spre viitor. Din această perspectivă, este esențială **continuarea cercetării pedagogice și psihologice** care să observe cum evoluează curiozitatea, motivația, stilul cognitiv și interesele de cunoaștere ale elevilor în această etapă.

BIBLIOGRAFIE

În limba română:

1. AMARIEI, E. *Interdisciplinaritatea în predarea-învățarea istoriei românilor la elevii din învățământul primar*, Piatra-Neamț: Editura Cetatea Doamnei, 2019, ISBN 978-606-643-465-2
2. AMIHĂEȘI, E. A. *Interdisciplinaritatea-modalitate de activizare și eficientizare a învățării*, Piatra-Neamț: Editura Cetatea Doamnei, 2015, ISBN 978-606-643-221-4
3. ARDELEAN, A. *Interdisciplinaritatea-necesitate obiectivă a învățământului primar*, Iași: Pim, 2010, 83 p.
4. AUSUBEL, D., ROBINSON, F. G. *Învățarea în școală – O introducere în psihologia pedagogică*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981, 448-449 p.
5. BULARGA, T. *Psihopedagogia interesului pentru muzică*, Chișinău: Descrierea CIP a Camerei Naționale Cărții, 2008
6. BULARGA, T., PAȘCA, E. M., TETEELEA, M., RUSU, M., GHILAȘ, V. *Valorificarea strategiilor inovatoare de dezvoltare a învățământului artistic contemporan*, volumul Conferinței științifico-practice internaționale dedicat memoriei Doctorului habilitat în pedagogie, Vladimir Babii, Bălți: 2016, ISBN 978-9975-3145-9-6
7. BUZDUGAN, T. *Psihologia pe înțelesul tuturor*, Ediția a IV-a, București: E.D.P., R.A., 2008, ISBN 978-973-30-2355-5
8. CERGHIT, I. *Metode de învățământ*, Iași: Editura Polirom, 2006
9. CIOLAN L. *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași: Editura Polirom, 2008, ISBN 978-973-46-1034-1
10. COMENIUS, J. A. *Didactica magna*, București: Editura Tipografia cărților bisericești tradusă de Petru Gârboviceanu, 1910
11. COSMOVICI, A. *Psihologie Generală*, Iași: Editura Polirom, 1996, 234 p. ISBN 973-9248-27-6
12. CRISTEA, S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău-București: Litera, 2000. 398 p.
13. CUCOȘ, C. *Pedagogie: axiome și perspective*, Iași: Editura Polirom, 2013
14. GAGIM, I., MORARI, M., TETEELEA, M., GRANEȚKAIA, L., BULARGA, T., COSUMOV, M., CRIȘCIUC, V., *Teoria și metodologia educației artistice: dimensiuni tradiționale, actuale și de perspectivă*, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2019, ISBN 978-9975-3382-2-6
15. JINGA, I., ISTRATE, E. *Manual de Pedagogie*, București: Editura ALL, 1998

16. NEACȘU, I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006
17. NEAGU, Gh. *Sociologia educației: suport de curs / Gheorghe Neagu*; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți: Facultatea de Drept și Științe Sociale, Catedra Științe Socio-umane și Asistență socială – Bălți: [s. n.], 2021, 399 p.
18. NICOLESCU, B. *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Iași: Editura Polirom, 1999, ISBN 973-683-234-1
19. PIAGET, J. *Psihologia inteligenței*, București: Editura Științifică, 1970
20. PIAGET, J. *Dimensiunile interdisciplinare ale psihologiei*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972
21. PIAGET, J. *Interdisciplinaritatea în științele umane*, București: Editura Politică, 1966
22. POPESCU-NEVEANU, P. *Dicționar de psihologie*, București: Editura Albatros, 1978
23. RADU, I. T. *Evaluarea în procesul didactic. Idei pedagogice contemporane*, Ediția a III-a, București: Editura Didactică și Pedagogică R. A., 2007, ISBN 978-973-30-1270-2
24. ROȘCA, Al. *Psihologie generală*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1975, 377 p.
25. STANCIU, V. *Interdisciplinaritatea în educație: Teorie și practică*, București: Editura Universitară, 2012
26. SUDITU, M. *Metode interactive de predare-învățare*, Craiova: Editura Universitaria, 2008, 59 p.
27. ȘEVCIUC, M. *Fundamentele psihopedagogice de formare a intereselor cognitive la elevi*, Chișinău, 2008, ISSN 1857-2103
28. TOMA, E. *Metode și strategii didactice inovative*, București: Editura Universitară, 2018
29. VĂIDEANU, G. *Educația la frontiera dintre milenii*, București: Editura Politică, 1988, ISBN/COD:693562IP13D1918
30. VÎGOTSCHI, L. S. *Problema interesului în psihologia copilului*, București: Editura Pedagogică, 1965
31. VÎGOTSCHI, L. S. *Mind in society: The development of higher psychological processes*, Harvard University Press: 1978
32. VÎGOTSCHI, L. S., BRUNER, J. *Psihologia educației. Teorii constructiviste ale învățării*, 1997, 377 p.

În limba engleză:

33. DECI, E. L., RYAN, R. M. *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum Press, 1995
34. DEWEY, J. *Interest and Effort in Education*. Houghton Mifflin, 1913

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI:

Articole în reviste științifice:

35. AVRAM, Alina Ionela. *Interdisciplinary-progress factor in primary education*. În Review of Artistic Education – Center of Intercultural Studies and Researches Departament for teachers Education George Enescu National University of Arts, No. 27-28, Iași, 2024, p. 369-372, ISSN=2501-238X, ISSN-L=2069-7554, ISSN-2069-7554
36. AVRAM, Alina Ionela. *Concepte ale interdisciplinarității stabilite între limbajul literar-artistic și limbajul muzical*. În Revista de teorie și practică educațională Didactica Pro, nr. 3 (145), 2024, p. 26-29, Universitatea de Stat „Ion Creangă” Chișinău, ISBN 1810-6455
37. AVRAM, Alina Ionela. *Planificări și proiecte didactice*. În cadrul Revistei educaționale Teachit „Metode inovative de evaluare, Nr. 5, Vol. 2, Centrul pentru perfecționare în educație TEACHIT, Valea Argovei, 2023, p. 394-426, ISSN 2971-8619, ISSN-L 2971-8619

Articole în lucrările conferințelor internaționale (în țară):

38. AVRAM Alina Ionela. *Interdisciplinaritatea în învățământul primar – argumente pentru abordarea succesului școlar*. În cadrul Conferința Științifice Internaționale „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, Universitatea de Stat „Alecu Russo” Bălți, Moldova, Ediția XII, Vol. 1, 2024, p. 186-188, ISBN 978-9975-50-318-1
39. AVRAM Alina Ionela. *Concepte ale interdisciplinarității stabilite prin intermediul jocurilor didactice*. În cadrul Conferinței Științifice Anuale a doctoranzilor cu participare internațională „Cercetare, Inovare, Dezvoltare”, Chișinău, Moldova, 2024, p. 62-66, ISBN 978-9975-46-970-8
40. AVRAM Alina Ionela. *Predarea-învățarea-evaluarea prin interdisciplinaritate în procesul educațional*. În cadrul Conferinței Internaționale „Abordări psiho-pedagogice, lingvistico-literare, istorice și didactice în științele educației, Cahul, Moldova, Ediția 4, 2024, p. 150-153, ISBN 978-9975-88-120-3
41. AVRAM Alina Ionela. *Strategii de dezvoltare și menținere a interesului pentru învățare a elevilor din învățământul primar*. În cadrul Conferinței științifice Internaționale „Tradiție și inovare în cercetare științifică”, Bălți, Ediția 12, Vol. 1, 2024, p. 208-210, ISBN 978-9975-50-319-8

42. AVRAM, Alina Ionela. *Dezvoltarea interesului pentru învățare prin interdisciplinaritate la elevii claselor primare-proiectare curriculară*. În cadrul Conferinței Științifice Anuale a doctoranzilor cu participare internațională „Probleme actuale ale Științelor Umanistice” Chișinău, Moldova, 2023, p. 11-15, ISBN 978-9975-46-849-7

43. AVRAM, Alina Ionela. *Strategii specifice în educația incluzivă privind dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar*. În cadrul Conferinței Internaționale „Managementul educațional: realizări și perspective de dezvoltare”, Ediția a 4-a, Bălți, Moldova, 2022, p. 217-223, ISBN 978-9975-161-32-9

Articole în lucrările conferințelor internaționale (peste hotare):

44. AVRAM, Alina Ionela. *Proiectare curriculară prin interdisciplinaritate*. În cadrul Conferinței Internaționale „Socializarea și valorificarea elevilor prin parteneriate educaționale”, Casa Corpului Didactic Neamț, Editura Alfa, 2023, p. 166-169, ISBN 978-606-667-277-1

Articole în lucrările simpozioanelor internaționale/naționale (peste hotare):

45. AVRAM, Alina Ionela. *Dezvoltarea interesului pentru învățare prin interdisciplinaritate la elevii claselor primare*. În cadrul Simpozionului Internațional „Egalitate de șanse în procesul educațional”, Casa Corpului Didactic Neamț, Editura Alfa, 2022, p. 152-154, ISBN 978-606-667-268-9

46. AVRAM, Alina Ionela. *Formarea interesului cognitiv la elevii din învățământul primar*. În cadrul Simpozionului Internațional „Professores – ediția a IX-a – Creativitate în educație”, Casa Corpului Didactic Neamț, Editura Alfa, 2022, p. 1473-1480, ISBN 978-606-667-248-1

Dezvoltarea interesului pentru învățare prin interdisciplinaritate la elevii claselor primare
Teză de doctor în științe ale educației, Chișinău, 2025

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 220 titluri, adnotare (română, rusă, engleză), lista abrevierilor, 140 pagini de text de bază, 30 tabele, 16 figuri și 8 anexe.

Publicații la tema tezei: întregul parcurs investigativ s-a concretizat prin elaborarea a 26 lucrări științifice: 7 articole în reviste științifice din România și Republica Moldova și 19 articole susținute în cadrul conferințelor internaționale și naționale.

Cuvinte-cheie: interes pentru învățare, interes cognitiv, interes pentru cunoaștere, interdisciplinaritate, metodologie integrată

Domeniul cercetării: Științe ale educației

Scopul cercetării constă în stabilirea fundamentelor teoretice, elaborarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare prin intermediul Metodologiei integrate a conținuturilor din învățământul primar.

Obiectivele cercetării: Delimitarea terminologică a conceptelor de interes cognitiv și interes pentru învățare; Sintetizarea cadrului teoretic de dezvoltare a interesului elevilor din învățământul primar pentru învățare; Stabilirea reperelor metodologice de dezvoltare a interesului elevilor din învățământul primar pentru învățare, prin integrarea interdisciplinară a conținuturilor educaționale; Elaborarea și validarea prin experiment a Modelului pedagogic de dezvoltare a interesului elevilor de vârstă școlară mică pentru învățare; Elaborarea concluziilor și recomandărilor practice.

Problema științifică a cercetării rezidă în *discrepanțele existente între variabilele epistemice, teoretice și metodologice privind integrarea conținuturilor curriculare în procesul de predare-învățare-evaluare la nivelul învățământului primar, această integrare fiind o condiție esențială pentru stimularea și dezvoltarea interesului elevilor pentru învățare.*

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în: stabilirea evoluției, interacțiunii și delimitărilor conceptelor conexe interesului pentru învățare; determinarea reperelor teoretice pentru asigurarea în procesul de predare-învățare-evaluare a interdisciplinarității ca o condiție esențială în vederea dezvoltării interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar; elaborarea unei metodologii originale integrate de dezvoltare a interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar prin intermediul integrării conținuturilor disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP; determinarea criteriilor de identificare și evaluare a interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar; stabilirea nivelurilor de dezvoltare a interesului pentru învățare la elevii de vârstă școlară mică, manifestat în procesul de învățare a disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP.

Rezultatele științifice care au contribuit la soluționarea problemei științifice constau în: determinarea reperelor teoretice și elaborarea unei metodologii integrate, fundamentate pe integrarea conținuturilor curriculare ale disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP, condiție ce a contribuit la dezvoltarea unui interes stabil pentru învățare la elevii din învățământul primar.

Semnificația teoretică a cercetării constă în: argumentarea teoretică și praxiologică a metodologiei integrate și a componentelor sale, fundamentate pe integrarea conținuturilor curriculare ale disciplinelor CLR, MEM, AVAP, MM și DP, eficiente în vederea dezvoltării interesului pentru învățare în învățământul primar; conceptualizarea Modelului pedagogic de dezvoltare a interesului pentru învățare la elevii de vârstă școlară mică prin intermediul interdisciplinarității.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în implementarea și validarea eficacității metodologiei integrate pentru dezvoltarea interesului pentru învățare la elevii din învățământul primar, fapt ce permite extinderea acestuia cu randament dezvoltativ în învățământul gimnazial și liceal, adaptându-se particularităților specifice ale fiecărui nivel.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat la 8 clase din învățământul primar (clasa I și clasa a II-a) pe un număr de 65 de elevi de la Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” din Piatra Neamț, județul Neamț, România, 60 de elevi de la Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc”, județul Neamț, România și 95 de elevi de la Școala Gimnazială, comuna Dochia, județul Neamț, România.

АННОТАЦИЯ

Аврам Алина Ионела

Развитие интереса к обучению через междисциплинарность у учащихся начальной школы **Докторская диссертация по педагогическим наукам, Кишинев, 2025**

Структура диссертации: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 220 источников, аннотация (на румынском, русском и английском языках), список сокращений, 140 страниц основного текста, 30 таблиц, 16 рисунков и 8 приложений.

Публикации по теме диссертации: весь исследовательский процесс отражён в 26 научных работах: 7 статей в научных журналах Румынии и Республики Молдова и 19 статей, представленных на международных и национальных конференциях.

Ключевые слова: интерес к обучению, познавательный интерес, интерес к познанию, междисциплинарность, интегрированная методология.

Область исследования: педагогические науки.

Цель исследования заключается в установлении теоретических основ, разработке и экспериментальной верификации педагогической модели развития интереса к обучению посредством интегрированной методологии содержания начального образования.

Задачи исследования: уточнение терминологических границ понятий «познавательный интерес» и «интерес к обучению»; систематизация теоретических основ развития интереса учащихся начальной школы к обучению; определение методологических ориентиров развития интереса через междисциплинарную интеграцию учебного содержания; разработка и экспериментальная проверка педагогической модели развития интереса младших школьников к обучению; формулирование выводов и практических рекомендаций.

Научная проблема исследования заключается в выявленных расхождениях между эпистемическими, теоретическими и методологическими переменными, касающимися интеграции учебного содержания в процессе преподавания, обучения и оценки в начальной школе; данная интеграция является необходимым условием стимулирования и развития интереса учащихся к обучению.

Научная новизна и оригинальность состоят в определении эволюции, взаимодействия и разграничения понятий, связанных с интересом к обучению; выявлении теоретических ориентиров обеспечения междисциплинарности в образовательном процессе как условия развития интереса учащихся; разработке оригинальной интегрированной методологии развития интереса к обучению у младших школьников через интеграцию содержания дисциплин CLR, MEM, AVAP, MM и DP; определении критериев диагностики и оценки интереса к обучению; установлении уровней его развития у младших школьников в процессе изучения указанных дисциплин.

Научные результаты, способствовавшие решению поставленной проблемы, заключаются в разработке теоретических ориентиров и интегрированной методологии, основанной на объединении содержания дисциплин CLR, MEM, AVAP, MM и DP, что способствовало формированию устойчивого интереса к обучению у учащихся начальной школы.

Теоретическая значимость исследования состоит в теоретическом и праксиологическом обосновании интегрированной методологии и её компонентов, основанных на содержательной интеграции дисциплин CLR, MEM, AVAP, MM и DP, эффективных для развития интереса к обучению в начальной школе; в концептуализации педагогической модели развития интереса к обучению младших школьников через междисциплинарность.

Практическая ценность исследования заключается во внедрении и подтверждении эффективности интегрированной методологии развития интереса к обучению у учащихся начальной школы, что позволяет с развивающим эффектом применить её в основной и средней школе с учётом специфики каждого уровня.

Внедрение результатов исследования осуществлялось в 8 классах начальной школы (1-й и 2-й классы) среди 65 учащихся Лицея технологического профиля «Димитрие Леонида» г. Пятра-Нямц, 60 учащихся гимназии «Даниэла Кучук» и 95 учащихся гимназии коммуны Докия, жудец Нямц, Румыния.

Developing interest for learning through interdisciplinarity in primary school students
Doctoral thesis in Education Sciences, Kishinev (Chisinau), 2025

Thesis structure: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 220 titles, abstract (in Romanian, Russian, and English), list of abbreviations, 140 pages of main text, 30 tables, 16 figures, and 8 appendices.

Publications on the thesis topic: the entire research process resulted in the elaboration of 26 scientific papers: 7 articles published in scientific journals in Romania and the Republic of Moldova, and 19 papers presented at international and national conferences.

Keywords: learning interest, cognitive interest, interest in knowledge, interdisciplinarity, integrated methodology

Research field: Educational Sciences.

The aim of the research is to establish the theoretical foundations, to design, and to experimentally validate the Pedagogical Model for fostering interest in learning through the Integrated Methodology of primary-school curriculum content.

Research objectives: to delimit the terminology of the concepts of cognitive interest and learning interest; to synthesize the theoretical framework for developing primary school students' interest in learning; to establish methodological benchmarks for developing pupils' learning interest through interdisciplinary integration of educational content; to design and experimentally validate a pedagogical model for developing learning interest among primary school pupils; to elaborate conclusions and practical recommendations.

The scientific problem of the research lies in the discrepancies between epistemic, theoretical, and methodological variables regarding the integration of curricular content into the teaching-learning-assessment process at the primary education level. Such integration is an essential condition for stimulating and developing pupils' interest in learning.

The scientific novelty and originality of the research consist in establishing the evolution, interaction, and boundaries of concepts related to learning interest; identifying the theoretical foundations ensuring interdisciplinarity within the teaching-learning-assessment process as a key condition for developing learning interest in primary school pupils; developing an original integrated methodology for fostering learning interest through the integration of the content of the following disciplines: CLR (Romanian Language and Literature), MEM (Mathematics), AVAP (Visual Arts and Practical Activities), MM (Musical Education), and DP (Personal Development); defining criteria for identifying and evaluating pupils' learning interest; establishing levels of learning interest development in primary school pupils as manifested in studying the above disciplines.

The scientific results contributing to solving the identified problem include determining theoretical benchmarks and developing an integrated methodology based on the integration of curricular content from CLR, MEM, AVAP, MM, and DP, which contributed to the formation of a stable interest in learning among primary school pupils.

The theoretical significance of the research lies in the theoretical and praxiological argumentation of the integrated methodology and its components, based on the integration of curricular content from CLR, MEM, AVAP, MM, and DP, proven effective for developing learning interest in primary education; and in the conceptualization of the pedagogical model for developing learning interest in primary school pupils through interdisciplinarity.

The practical value of the research consists in the implementation and validation of the effectiveness of the integrated methodology for developing learning interest among primary school pupils, which allows its extension, with developmental efficiency, to lower- and upper-secondary education, adapted to the specific features of each educational level.

Implementation of the research results was carried out in 8 primary school classes (1st and 2nd grades) involving 65 pupils from "Dimitrie Leonida" Technological High School in Piatra Neamț, 60 pupils from "Daniela Cuciuc" Gymnasium School, and 95 pupils from the Gymnasium School in Dochia commune, Neamț County, Romania.

AVRAM Alina Ionela

**DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU ÎNVĂȚARE
PRIN INTERDISCIPLINARITATE LA ELEVII CLASELOR
PRIMARE**

Specialitatea: 532.02. Didactica școlară (Învățământ primar)

Rezumatul

Tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar:

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie offset. Tipar offset.

Tiraj: 30 ex.

Coli de tipar: 2.0

Tipografia Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău